

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20830/2023
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранка Војиновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Малина Весић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 82/23 од 01.03.2023. године, у седници већа одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 82/23 од 01.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 291/2022 од 09.11.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је мајка – тужена да на име свог дела доприноса за издржавање тужиље – ћерке, рођене ...1996. године, плаћа месечно 5.000,00 динара од 03.03.2022. године, све док за то постоје законски услови, доспеле рате одједном, а будуће рате од сваког 01. до 10. у месецу, са законском затезном каматом од доспелости до исплате, уплатом на текући рачун тужиље. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа од 5.000,00 динара до тражених од 21.500,00 динара. Ставом трећим изреке, ослобођена је тужиља од обавезе плаћања таксе на тужбу и пресуду. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 12.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 82/23 од 01.03.2023. године, ставом првим изреке, жалба тужиље је одбијена, а жалба тужене усвојена и првостепена пресуда преиначена у обавезујућем делу одлуке, тако што је одбијен тужбени захтев да се тужена обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање плаћа месечно 5.000,00 динара од 03.03.2022. године, све док за то постоје законски услови, доспеле рате одједном, а будуће рате од сваког 01. до 10. у месецу, са

законском затезном каматом од доспелости до исплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка. Ставом другим изреке, потврђена је првостепена пресуда у преосталом ожалбеном одбијајућем делу одлуке о главној ствари. Трећим ставом изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је рођена ...1996. године у браку њене мајке, овде тужене и оца ВВ, а брак је разведен правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1017/21 од 06.12.2021. године. Тужилца живи са оцем и братом у породичној кући, која је у власништву њеног оца и тужиле са 1/3 идеалног дела. Тужилца је завршила средњу школу 2015. године и након паузе од годину дана, 01.07.2016. године као редован студент уписала прву годину основних академских студија у трајању од четири године – осам семестара. Школарина за сваку школску годину износила је 1.550 евра, док је обнова школске 2017/2018 износила 100 евра, а обнова школске године 2018/2019 500 евра. Тужилца је обновила школску годину јер због породичних проблема није могла да се посвети учењу, сада је на четвртој години студија. Тужилца је апсолвент у школској 2022/2023 години. Тужена живи у изнајмљеном стану за који плаћа месечну закупнину 200 евра и режијске трошкове, запослена је као трговац на одређено време и ради у сменама са просечном месечном зарадом која је у периоду од 01.02.2022. године до 31.07.2022. године износила 45.559,90 динара нето. Укупне месечне потребе тужене појединачно одређене износе 39.000,00 динара, тужена у међувремену није доприносила издржавању тужиле и има посредна сазнања да је тужилца запослена и предаје енглески језик. Тужена није у контакту са тужилом због нарушених породичних односа. Отац тужиле је запослен не неодређено време и његова просечна месечна зарада за период од 01.04.2022. године до 30.09.2022. године износила је 68.425,51 динара нето, корисник је кредита и плаћа месечну рату од 21.020,39 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев налазећи да је тужена сходно члану 155. став 2. и 4. и члана 160. Породичног закона у законској обавези да доприноси издржавању тужиле као детета које је пунолетно, али није навршила 26 година живота и апсолвент је на факултету са неколико неположених испита, имајући у виду да је до продуженог школовања дошло из оправданих разлога изазваних породичном ситуацијом.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одлучио да је тужена у обавези да доприноси издржавању тужиље. Ценећи све околности конкретног случаја, тужена није у могућности да без угрожавања своје егзистенције доприноси издржавању тужиље, због чега у конкретном случају није испуњен други кумулативни услов прописан одредбом члана 155. став 2. Породичног закона за издржавање, па је одлучено као у изреци.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право, и то одредбу члана 155. став 2. и став 4. и члана 160. Породичног закона, када је одлучио да тужена није у обавези да доприноси издржавању тужиље која је на редовном школовању.

Услови за остваривање права пунолетног детета на издржавање од родитеља прописани су одредбом члана 155. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05, 72/11 и 6/15). Према ставу 2. овог члана пунолетно дете које се редовно школује има право на издржавање од родитеља сразмерно њиховим могућностима, најкасније до 26 године живота. Изузетак од овог правила прописан је ставом 4. истог члана, према коме нема право на издржавање пунолетно дете ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље, односно друге крвне сроднике.

Смисао одредаба члана 155. Породичног закона, које се односе на услове за издржавање пунолетног детета на редовном школовању је да су родитељи у обавези да се старају о школовању и стручном усавшавању своје пунолетне деце, у мери у којој им по редовном току ствари то омогућавају животне и материјалне могућности.

По оцени Врховног суда, на страни тужене постоје околности које воде закључку да би њена егзистенција била угрожена у случају усвајања захтева за издржавање тужиље, имајући у виду све околности конкретног случаја, најпре зараду тужене, опште имовно стање, као и да је подстанар и има трошкове за закупнину и режијске трошкове. Са друге стране, тужилца живи у кући чији је сувласник са 1/3, са братом и оцем који је запослен на неодређено време и остварује зараду у знатно вишем износу од тужене, а тужилца као пунолетно лице има могућност да сама доприноси сопственом издржавању. Следом наведеног, ценећи све околности на страни тужилца као повериоца издржавања и оба родитеља тужилца као дужника издржавања, које су од значаја за оцену могућности сваког од родитеља да доприноси издржавању тужилца, као и нарушене породичне односе и да тужилца са туженом мајком није у контакту 2-3 године и да је првостепена пресуда донета непосредно пред тужилцин 26. рођендан (18 дана), по оцени Врховног суда, удовољење постављеном тужбеном захтеву би представљало очигледну неправду за тужену.

Ревизијским наводима тужилца није довела у сумњу закључак другостепеног суда о разлозима за одбијање тужбеног захтева. Због тога су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права из члана 155. став 4. Породичног закона, позивањем на здравствено стање и постојећу радну способност тужене и могућности да доприноси издржавању тужилца. Наиме, дужник издржавања пунолетног детета није у обавези да улаже увећане напоре за прибављање потребних материјалних средстава као када је у питању обавеза издржавања малолетног детета.

Ова обавеза није безусловна, већ постоји само под претпоставком да су родитељи у могућности да доприносе издржавању, односно суд треба да оцени могућности дужника издржавања узимајући у обзир све околности конкретног случаја, сва његова примања и стварне могућности да стиче зараду и његове властите потребе и законске обавезе издржавања, што је у овом случају правилно другостепени суд оценио. Код наведеног, супротно ревизијским наводима у склопу свих околности конкретног случаја правилно је другостепени суд применио материјално право.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, у смислу члана 207. Породичног закона у вези чланова 153. и 154. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. става 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију, јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**